

هُوالشافی

سرطان تیروئید و تفاوت های آن با دیگر سرطان ها

توجه: این مطالب جنبه اطلاع رسانی دارد و توصیه می شود حتما با پزشک معالج خود مشورت فرمائید.

دکتر محمد تقی صالحیان جراح عروق و پیوند

تیروئید یکی از غدد مترشحه داخلی است که در ناحیه گردن، در جلو نای زیر غضروف تیروئید قرار دارد و دارای دو لوب راست و چپ و قسمتی به نام ایسم است که این دو لوب را به هم متصل می کند. این غده همسایگی بسیار نزدیکی با غدد پاراتیروئید و اعصاب حنجره که باعث ایجاد صوت و صحبت کردن می شود، دارد و لذا در جراحی این غده کوشش برای حفظ این عناصر بسیار حائز اهمیت است.

غده تیروئید با گرفتند از بدن تشکیل هورمون تیروئید (که آن را اصطلاحاً ۲۳ و ۲۴ می گویند) می دهد، کارکرد این غده زیر نظر هیپوفیز تحت کنترل هورمون T.R.H است (فیدبک) و هر گونه اختلالی که در مسیر تشکیل هورمون های فوق بوجود آید، بروز بیماری های پرکاری و یا کم کاری باعث بیماری گواتر می شود که راجع به آن در این مقاله بحث نخواهد شد. هورمون تیروئید باعث سوخت و ساز مواد در بدن می شود و از این بابت بسیار مهم است.

سرطان تیروئید از نظر آماری حدود یک درصد از تمام بدخیمی ها در آمریکا را شامل می شود ولی در ایران آمار دقیقی از میزان شیوع آن در دست نیست. علت سرطان تیروئید هنوز به طور دقیق مشخص نشده است، ولی عواملی نظیر کمبود بیماری های زمینه ای پرکاری و کم کاری تیروئید، ژنتیک، فامیلی، زندگی در محل هایی که اشعه رادیواکتیو به طور نامحسوس دارد و سابقه اشعه درمانی (رادیو تراپی) در سرو گردن می تواند در بروز این سرطان دخالت داشته باشد. به طور کلی در انواع سرطان های تیروئید، به جز یکی دو مورد آن، اگر بیماری به موقع تشخیص داده شود مورد درمان لازم و کافی قرار گیرد، بهبود یافتن کامل بیمار قطعی است و بیمار پس از آن تقریباً مثل بقیه مردم زندگی خواهد کرد و در حقیقت بقای زندگی (سورویوال) طبیعی خواهد داشت.

انواع سرطان های تیروئید:

۱- Papillary Carcinoma نوع پاپیلاری که شایع تری و در عین حال بهترین نوع آن از نظر درمان به موقع می باشد، حدود ۸۰، ۷۰ درصد از موارد سرطان تیروئید را تشکیل می دهد.

۲: Follicular Carcinoma فولیکولار که دومین نوع سرطان تیروئید است حدود ۱۰ درصد موارد را تشکیل می دهد. این نوع سرطان بیشتر در سنین ۵۰ سالگی و بیشتر در زنان بروز می کند.

۳- Huthle cell Carcinoma که نوع دیگری از سرطان های تیروئید است و تقریباً نوعی از سرطان فولیکولار تیروئید محسوب می شود به علت نوع خاص سلولی آن به این نام معروف شده است.

۴- Medullary Carcinoma این نوع از سرطان تیروئید پیش آگهی بدتری نسبت به دیگر سرطان ها دارد و در تقریباً در ۱۰-۵ درصد موارد از مبتلایان دیده می شود. این نوع سرطان تیروئید می تواند به صورت فامیلی باشد و نیز امکان دارد که همراه با بیماری های غدد دیگری نیز که آنها را Multiple Endocin Neoplasia (سرطان های غدد متعدد) می نامند، بروز کند.

۵- Anaplastic thyroid cancer وخیم ترین نوع سرطان تیروئید است و حدود یک در صد کل سرطان های تیروئید را تشکیل می دهد، لذا نسبتاً نادر است و تقریباً به هیچ نوع درمانی اعم از جراحی، شیمی درمانی و یا رادیوتراپی جواب نمی دهد و پیش آگهی بدی دارد و بقاء زندگی در این نوع بیماری بسیار ناچیز است.

۶- دیگر سرطان های تیروئید عبارتند از لنفوم، هوچکین و سارکوم که از موارد بسیار نادر محسوب می شوند.

تشخیص

این بیماری از طریق معاینه پزشک که بیشتر به علت بزرگی تیروئید و ایجاد توده های گردنی و گره های تیروئیدی (ندول تیروئید) مریض را معاینه می کند، تشخیص داده می شود. البته تشخیص دقیق بیماری مستلزم بررسی بیشتر آزمایشگاهی، انجام اسکن تیروئید و نمونه برداری سوزنی (F.N.A) است. همین تشخیص ها در عین حال امکان می دهد که نسبت به نوع درمان تصمیم گیری شود.

هشدارهای لازم به افرادی که باید به پزشک متخصص تیروئید مراجعه کنند:

- فردی که سابقه اشعه درمانی (رادیوتراپی) در ناحیه سر و گردن دارد و اخیراً دچار گره تیروئید و یا توده گردنی شده است.
- پی بردن به هر گونه تغییر صدا و به اصطلاح دو رگه شدن صدا و گرفتگی آن در رابطه با بیماری های تیروئید.
- در هر صورت وجود بیماری تیروئید هر گونه اشکال در بلع و یا اشکال در راه تنفسی به صورت تنگی نفس حتماً باید به پزشک متخصص مراجعه شود.
- تمام کسانی که به نحوی دارای سابقه فامیلی بیماری های تیروئیدی می باشند باید جهت بررسی و معاینه به پزشک مراجعه کنند.

- هر شخصی که دارای گره تیروئید است و مدت ها تحت درمان دارویی توسط پزشک قرار داشته ، باید به محض آن که احساس کرد که قطر گره تیروئید او رو به افزایش است و یا دچار سفتی شده و یا تغییر دیگری در آن بوجود آمده حتماً باید به پزشک مراجعه کند.

در پایان یادآور می شوم که سرطان های تیروئید نسبت به سایر سرطان های بدن تفاوت دارند و تقریباً خوش خیم تر از بقیه هستند، تشخیص به موقع و در نتیجه درمان دقیق و به موقع این نوع سرطان می تواند از مرگ و میر و عوارض ناشی از بیماری جلوگیری کند. لذا همگان باید به هشدارهای داده شده در این مقاله توجه و دقت کافی داشته باشند.

منبع مورد استفاده: نشریه دانستنی های سرطان - سال ۵- شماره ۱۰: تلفن: ۲۲۰۵۶۸۴۳